

Bab 3

Sejarah Kemasukan Methodism ke Sitiawan serta Permulaan Gereja Sitiawan Wesley Methodist dan Struktur Perjalanan Organisasinya.

3.1 Sejarah Kemasukan Methodism ke Sitiawan.

Kemasukan Methodism ke Sitiawan telah bermula pada tahun 1903. Pada 18hb. Januari, 1903, G.T.Hare, Setiausaha Urusan China untuk negeri-negeri Melayu Bersekutu telah mencadangkan kepada kerajaan Perak supaya mengimpor keluarga-keluarga petani dari China untuk menjalankan aktiviti pertanian di negeri tersebut (Koh, 1989 : 59). G. T. Hare juga telah mencadangkan supaya ia diuruskan oleh sebuah persatuan agama lalu American Methodist Episcopal Mission telah dipilih (Koh, 1989 : 59). Ia adalah kerana misi ini telah lama bergiat menyebarkan agama Kristian mahzab Methodist di Foochow.

Dr. H.L.E Luering telah dipilih sebagai wakil untuk persatuan agama American Methodist Episcopal Mission. Pada 7hb. Mei, 1903 satu perjanjian telah ditandatangani di antara kerajaan Perak dengan Methodist Episcopal Mission, Malaysia. Kerajaan negeri Perak telah diwakili oleh Acting Resident A.R. Venning sementara Foo Choo Chan seorang pengusaha lombong bijih yang kaya menjadi penjamin.

Dr. H.L.E Luering telah dibantu oleh Paderi Ling Ching Mi yang sedang bertugas sebagai paderi di sebuah gereja Cina di Kampar. Beliau dan Dr. Luering telah berlepas ke kawasan Foochow, China. Kawasan Foochow, China telah dipilih setelah melihat kejayaan penempatan kumpulan pertama orang-orang Foochow ini di Sibu, Sarawak pada 1901.

Dr. Luering dan Paderi Ling Ching Mi telah berlepas dari Ipoh ke Singapura pada Mei 14, kemudian berlepas ke Negeri China dari Singapura pada Mei 26. Mereka telah berjaya tiba di Foochow pada 6 Jun. Bilangan orang yang sepatutnya dikumpulkan adalah seramai 1000 orang menurut perjanjian yang telah ditandatangani berserta dengan syarat bahawa mereka mestilah beragama Kristian.

Maka sebanyak 3 1/2 bulan telah dihabiskan untuk mengumpulkan seramai 1000 orang ini. Pelbagai masalah telah timbul seperti , mereka ini telah banyak berhutang dan tidak mempunyai wang untuk membayar balik lalu terikat dengan si peminjam. Sementara itu sepucuk surat layang telah tiba dari Singapura yang mengatakan kawasan Sitiawan ini mempunyai banyak harimau , cacing-cacing besar yang boleh mendatangkan maut dan juga ada semut yang seberatnya 24 kati seekor (Koh , 1989 : 65).

Semua orang yang dikumpulkan ini merupakan penganut agama Kristian sebab ia merupakan salah satu syarat perjanjian tadi. Walau bagaimanapun daripada 1000 orang , hanya 500 sahaja yang berjaya belayar ke Sitiawan kerana

timbulnya kelewatan kapal sebanyak 3 kali. Akhirnya kapal tersebut iaitu Glenfalloch (Hong Seng) telah muncul pada Ogos 14 iaitu selewat 3 minggu. Oleh sebab ini, hanya sebanyak 484 orang sempat dikumpulkan daripada angka 1000 orang yang sepatutnya . Ini adalah kerana dengan kelewatan kapal tadi banyak yang telah balik ke rumah mereka dan tidak sempat dikumpulkan bila kapal tersebut muncul. Hanya 484 orang yang sempat dikumpulkan ini telah belayar dan pada hari ke 8 pelayaran, 5 orang telah meninggal dunia kerana ceret-beret.

Mereka mendarat di Singapura pada Ogos 22 dan telah dikumpulkan di Pulau St John kerana mereka telah dijangkiti penyakit ceret-beret. Mereka kemudian telah dilepaskan beransur-ansur secara berkumpulan. Pada Ogos 28 seramai 6 orang, Ogos 29 seramai 73 orang, September 3 seramai 196 orang, September 6 seramai 72 orang dan pada September 15 seramai 60 orang dilepaskan. Dalam 5 peringkat, hanya terdapat 407 orang sahaja dan dipercayai yang lain telah melarikan diri ke Singapura .

Jumlah ini semakin berkurangan bila didapati hanya 363 orang sahaja yang telah mendarat di Sitiawan dalam 2 kumpulan iaitu pada September 9 dan 17. Dipercayai 44 orang yang lain telah melarikan diri ke Singapura. Daripada angka 363 tadi ,telah didapati sebanyak 72 orang wanita dan 55 orang kanak-kanak. Mereka telah ditempatkan untuk sementara di 7 buah rumah panjang dan setiap orang telah diberikan

sebanyak \$6 sebulan sementara menunggu untuk mendapatkan tanah mereka yang belum dibahagikan lagi kepada 3 ekar tanah setiap satu seperti dalam perjanjian yang telah ditandatangani terdahulu.

Maka dengan bertapaknya peneroka Foochow dari Negeri China di Sitiawan, Perak, detik kemasukan Methodism ke Sitiawan telah bermula. Kebanyakan peneroka yang dibawa masuk adalah beragama Kristian kecuali segelintir kecil yang telah berpura-pura berlakon sebagai seorang yang beragama Kristian untuk dipilih bersama menyertai program penghijrahan ini.

Gereja yang pertama dibawah Rev. B.F. Van Dyke iaitu Residen Missionary pertama di Sitiawan, adalah merupakan sebuah pondok. Gereja pertama ini dihadiri oleh sebanyak 50 ahli (yang telah dibaptist) dan seramai 40 lebih "probationers" (yang sedang mengikuti kelas keahlian). Maka kawasan Sitiawan ini telah mengambil nama "Christian Colony" dan telah merupakan pusat pertama Methodist Episcopal Church. Gereja ini yang kemudiannya telah berubah imej telah diberi nama Pioneer Methodist Church dan masih berdiri megah di Kampung Koh hari ini.

3.2 Sejarah Permulaan Sitiawan Wesley Church

Perjumpaan pertama dalam bahasa Inggeris telah diadakan pada Disember 7, 1941 pada pukul 5 petang di

Pioneer Methodist Church. Pengkhutbah adalah Rev. Charleton H. Foss yang menjadi paderi di Taiping Wesley Methodist Church (Nga, 1991). Tetapi terdahulu daripada ini mereka telah berkumpul dan berjumpa dibawah persatuan Choral Sitiawan yang telah ditaja oleh M.Dirksen sejak 1937. Mulai tahun 1940 pula, satu perjumpaan bulanan telah diadakan di Tamil Church, Simpang Empat secara tidak rasmi sehingga perjumpaan rasmi yang pertama pada Disember 7, 1941.

Pada malam Disember 7, 1941 Perang Dunia ke 2 telah meletus dan segala rancangan untuk meneruskan perjumpaan dalam bahasa Inggeris terpaksa ditunda (Nga, 1991). Selepas Perang Dunia ke 2, pada 22hb Mei 1949 " English Wesley Congregation" yang telah berjumpa di Pioneer Methodist Church telah ditubuhkan semula (Malaysia Message , 1950 , Julai : 15). Dalam perjumpaan ini, pengkhutbah jemputan adalah Rev. Abel Eklund iaitu District Superintendent yang sedang melawat Sitiawan. Daripada Julai, 1950 pula, perjumpaan adalah pada setiap minggu ke-2 dan ke-4 (Malaysia Message , 1953 , Julai: 15).

Pada 3hb Februari, 1952 Sitiawan Wesley Church ini diterima dan diisytiharkan sebagai sebuah gereja yang rasmi dibawah Akta Penubuhan Gereja-Gereja Methodist Malaysia dan Singapura (masih bergabung). Paderi yang pertama adalah Wong Hong Hee. Perjumpaan bulanan telah diadakan di Harcroff Estate sehingga pembinaan bangunan

gereja yang sedang dirancangkan (Malaysia Message 1953:38).

Rancangan untuk mendirikan sebuah gereja yang akan digunakan oleh 3 perhimpunan (congregation) iaitu Wesley, Hokkien dan Tamil telah dicadangkan pada tahun 1953. Ia telah dikendalikan oleh Rev. Eugene McGraw. Bangunan ini didirikan di atas tanah yang berjaya diperolehi oleh M.Dirksen daripada kerajaan negeri untuk kegunaan tiga perhimpunan tadi. Bangunan ini berharga \$26,000 dan M.Dirksen telah berjaya mengumpul sebanyak \$15,000 daripada Amerika. Bakinya pula telah dikumpulkan bersama antara tiga perhimpunan tadi di Sitiawan. Bangunan gereja ini telah dirasmikan pada 27hb Disember, 1953 oleh Bishop Raymond L. Archer (Malaysia Message , 1954 , Februari : 3-4).

Sementara itu pada tahun 1955, telah didirikan tiga buah "parsonage" (tempat tinggal paderi) yang bernilai lebih kurang \$30,000 di dalam kawasan gereja tadi. Ia akan memberi tempat tinggal kepada tiga paderi yang bertugas di tiga perhimpunan yang menggunakan bangunan gereja ini iaitu Wesley, Hokkien dan Tamil. Sekali lagi projek ini dikendalikan oleh Rev. Eugene McGraw (Malaysia Message , 1955 , : 3-5).

Sitiawan Wesley Methodist ini telah bermula secara rasminya pada 3hb Februari, 1952 dan telah berterusan sehingga ke hari ini. Seramai 16 orang paderi telah bertugas disini bermula dengan Paderi Wong Hong Hee sehinggalah

paderi yang sedang bertugas sekarang iaitu Paderi Hwa Chien.

3.3 Struktur Perjalanan Organisasi Gereja Sitiawan Wesley.

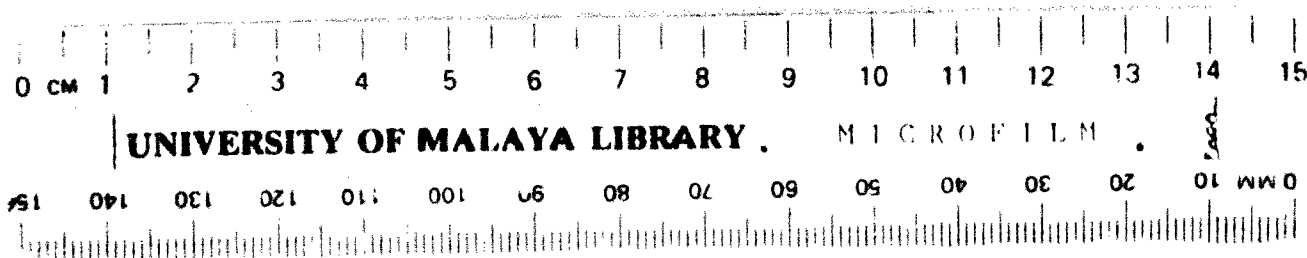
Perjalanan struktur organisasi adalah diketuai oleh seorang Lay Leader dan dibantu oleh penolongnya. Tugasnya adalah untuk menolong paderi yang ditempatkan dalam gereja untuk menjalankan tugasnya dengan licin dan sempurna.

Struktur perjalanan organisasi ini telah dibahagikan kepada tiga bahagian iaitu "Ex - Officio Stewards" yang memegang jawatan portfolio. Umur mereka mestilah melebihi 21 tahun dan tidak pula melebihi 70 tahun. (kecuali Presiden M.Y.F yang masih belum melebihi 21 tahun pada kebiasaannya)

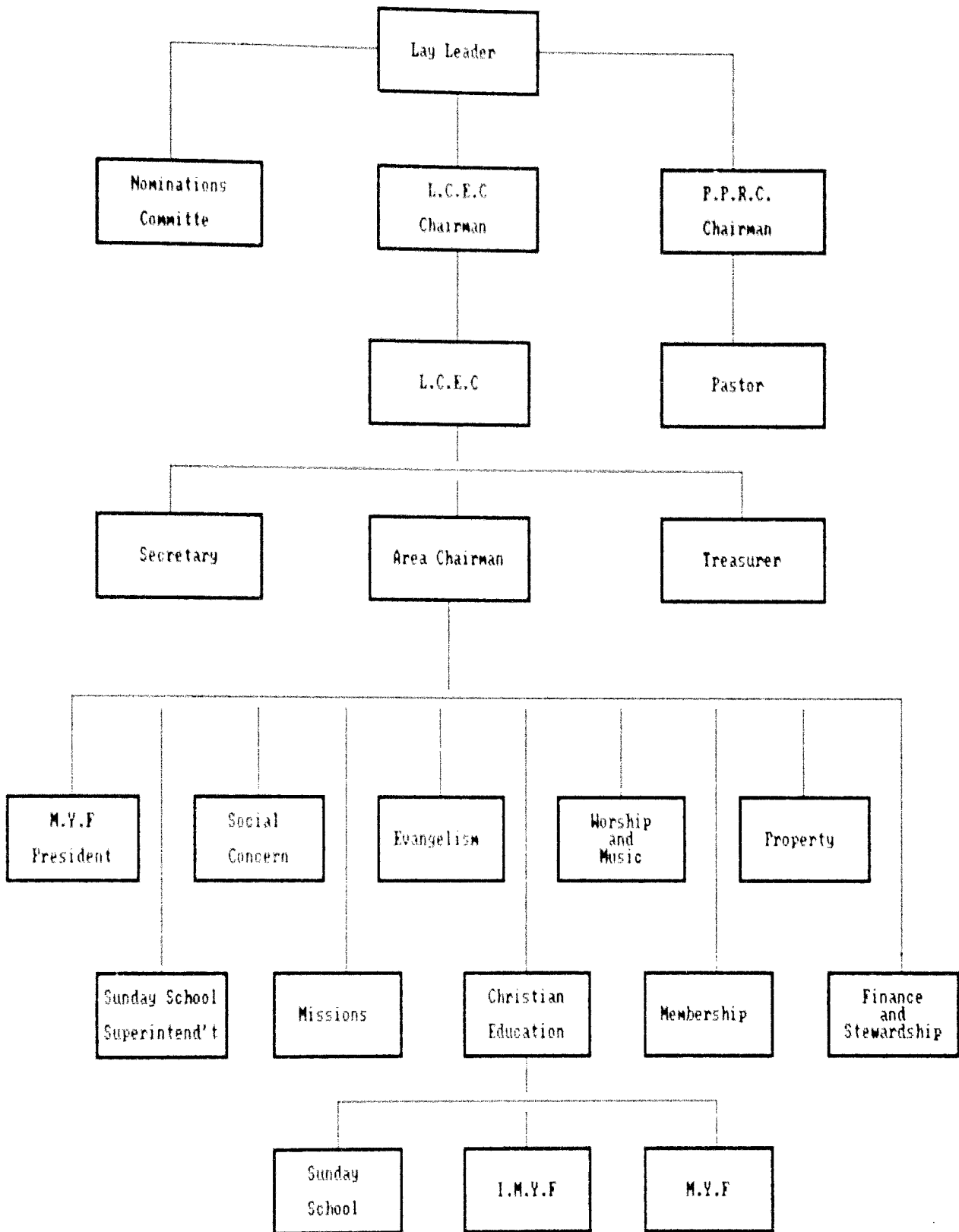
Kumpulan kedua pula ialah "Elective Stewards" yang tidak memegang apa-apa jawatan portfolio tetapi menghadiri mesyuarat L.C.E.C (Local Church Executive Council) untuk memberi pandangan serta pendapat mereka. Umur mereka juga sama dengan kumpulan pertama tadi iaitu tidak kurang daripada 21 tahun dan tidak melebihi 70 tahun.

Sementara itu satu lagi kumpulan adalah " Honorary Stewards ". Kumpulan ini adalah mereka yang telah lama berkhidmat dalam L.C.E.C yang lepas. Umur mereka mesti melebihi 70 tahun. Mereka dipilih untuk dikurniakan gelaran

"Honorary Stewards" untuk menghargai perkhidmatan mereka dalam L.C.E.C yang lepas dan gelaran ini adalah kekal pada mereka sehinggalah mereka meninggal dunia. Kumpulan ini bebas memilih untuk menghadiri atau tidak sebarang mesyuarat L.C.E.C yang diadakan.

Lay Leader mengetuai struktur organisasi gereja. Ia dibantu oleh seorang penolong. Sementara itu seorang pengerusi L.C.E.C akan dilantik untuk mengendalikan segala mesyuarat L.C.E.C. Di dalam L.C.E.C ini terdapat seorang Bendahari, seorang Setiausaha, dan ketua-ketua semua portfolio yang terdapat.

Ada sebuah jawatankuasa yang dipanggil P.P.R.C. iaitu "Pastor Parish Relation Committee". Ia bertanggungjawab mengeratkan perhubungan paderi dengan ahli-ahli gereja. Ia juga akan menasihatkan paderi tentang kegiatan-kegiatan yang ingin dijalankan oleh gereja ini.

Sementara itu terdapat satu lagi jawatankuasa iaitu jawatankuasa perlantikan. Ia adalah satu jawatankuasa yang akan mengesyorkan siapa yang akan memegang jawatan dalam struktur organisasi perjalanan gereja ini. Jawatankuasa ini akan bertanggungjawab memilih sebuah jawatankuasa untuk menjalankan struktur organisasi gereja ini.

3.4 Kerja-kerja Jawatankuasa

Sepintas lalu, tugas-tugas jawatankuasa ini akan dibincangkan. Ia adalah untuk menolong pemahaman tentang perjalanan struktur organisasi gereja Sitiawan Wesley yang mana hampir-hampir sama dengan struktur perjalanan gereja tempatan Methodist yang lain.

3.4.1 Lay Leader / Penolong

Mereka menolong paderi menjalankan tugas paderi dengan licin. Semasa ketiadaan paderi, merekalah yang akan mengetuai gereja ini. Kuasa sepenuh gereja adalah pada Lay Leader ini. Mereka adalah dipilih daripada kalangan ahli gereja dan biasanya merupakan ketua ahli gereja ini.

3.4.2 L.C.E.C Chairman / Penolong

Pengerusi L.C.E.C adalah dipilih untuk mempengerusikan mesyuarat ahli-ahli jawatankuasa. Beliau adalah orang yang bertanggungjawab melihat satu-satu mesyuarat itu berjalan dengan lancar serta teratur tanpa sebarang gangguan.

3.4.3 Setiausaha

Beliau adalah orang yang bertanggungjawab mencatatkan segala minit mesyuarat L.C.E.C. serta bertanggungjawab menyediakan agenda-agenda mesyuarat. Beliau juga merupakan orang yang akan menguruskan segala urusan persuratan hal-hal gereja yang rasmi.

3.4.4 Bendahari

Beliau bertanggungjawab menerima dan mencatatkan segala urusan kewangan gereja. Beliau hanya akan menerima wang, menyimpannya serta mengeluarkan wang untuk segala

perbelanjaan urusan gereja. Beliau tidak mempunyai sebarang kuasa kecuali tugasnya yang telah di nyatakan di atas kerana segala perbelanjaan mestilah diluluskan oleh sebuah jawatankuasa iaitu Stewardship dan Finance.

3.4.5 Christian Education

Ia adalah sebuah jawatankuasa yang bertanggungjawab melihat yang pengajaran yang diberikan oleh gereja ini adalah sesuai untuk semua orang ahlinya. Ia juga akan melihat yang ajaran agama adalah tidak lari daripada kepercayaan Methodist. Ia juga akan melihat yang segala risalah serta juga material yang digunakan tidak serong daripada ajaran asal.

3.4.6 Social Concern

Jawatankuasa ini adalah untuk memenuhi keperluan sosial anggota-anggota gereja. Ia juga akan bertanggungjawab menanam serta mempromosikan program-program serta pengajaran dan mengambil tindakan yang sewajarnya dalam kes-kes yang telah dirujukan kepadanya. Ia juga adalah bertanggungjawab untuk mengeratkan lagi perhubungan antara ahli-ahli gereja dengan komuniti Sitiawan. Pada asasnya, ia memperlihatkan prinsip-prinsip agama Kristian dalam kerja-kerja amal dan kebajikannya.

3.4.7 Missions

Jawatankuasa ini menjalankan tugas dengan badan yang tertinggi persatuan gereja-gereja Methodist Malaysia. Ia bersama-sama menjalankan plan-plan dan program untuk "Missionary Education" serta memupuk pengetahuan untuk mengetuai kerja-kerja misi. Jawatankuasa ini juga akan menolong badan yang tertinggi dengan meluluskan bantuan kewangan serta mengadakan sesi-sesi berdoa untuk misi-misi agar berjaya dalam menjalankan tugas mereka untuk menyebarkan agama Kristian.

3.4.8 Membership dan Evangelism

Jawatankuasa ini adalah untuk menyebarkan agama Kristian supaya lebih ramai akan tahu tentang ajaran Kristian. Kadangkala tindakan seperti minggu perinjilan diadakan untuk memberi pengetahuan kepada mereka yang masih belum mengenal pasti apakah dia agama Kristian ini. Ia juga akan bertindak mengenal pasti ahli-ahli yang tidak aktif lagi serta mereka yang jarang menghadiri aktiviti-aktiviti gereja dalam usaha mengalakkan mereka supaya giat semula dalam aktiviti-aktiviti gereja.

3.4.9 Worship dan Music

Ia bertujuan untuk menentukan ada orang yang bertanggungjawab setiap minggu untuk mengetuai nyanyian,

terdapat pemain piano, penjemput tetamu serta menentukan struktur perjalanan perjumpaan. Jawatankuasa ini juga menentukan yang lagu serta muzik yang dimainkan adalah tidak bercanggah dengan prinsip gereja-gereja Methodist Malaysia.

3.4.10 Stewardship dan Finance

Jawatankuasa ini berusaha memupuk satu jalinan persaudaraan yang baik antara semua ahli serta menjalankan lawatan sekurang-kurangnya sekali dalam setahun ke semua rumah ahli gereja. Ia juga bertanggungjawab meluluskan urusan kewangan tahunan gereja. Ia menjaga supaya perbelanjaan diatur serta digunakan untuk kebaikan gereja dalam menjalankan tugasnya sebagai sebuah institusi agama.

3.4.11 Pastor Parish Relation Committee

Bahagian ini menentukan supaya satu jalinan yang baik wujud diantara ahli gereja dengan paderi. Ia merupakan orang tengah antara ahli gereja dengan paderi. Ia akan menasihatkan paderi dalam mana-mana urusan yang berkaitan dengan ahli-ahli gereja. Ia juga adalah merupakan orang tengah antara ahli-ahli gereja yang mempunyai sebarang masalah dengan paderi tetapi segan untuk mengemukannya kepada paderi secara bersemuka.

3.4.12 Sunday School Superintendent

Beliau adalah orang yang bertanggungjawab dalam

menentukan perjalanan Sunday School (untuk mereka yang berumur kurang daripada 13 tahun dalam pengajaran agama Kristian) diadakan secara licin dan teratur. Dia juga bertanggungjawab menyediakan bahan pengajaran serta mengaturkan guru-guru daripada ahli-ahli gereja untuk mengajar dalam pengajaran Al-kitab.

3.5 Perkembangan Gereja

Perkembangan gereja Wesley Sitiawan dari tahun 1976 sehingga ke 1991 iaitu untuk satu jangka masa lebih kurang 15 tahun akan ditinjau secara sepintas lalu. Perubahaan-perubahaan dalam keahlian dan serba sedikit tentang perubahaan fizikal gereja akan disentuh. Perbincangan akan dipecahkan kepada 3 bahagian mengikut pembahagian masa 5 tahun setiap bahagian.

3.5.1 Tahap 1976-1980

Tempoh ini melihatkan paderi yang sedang bertugas ialah Rev. John C.S. Ling telah ditukarkan pada 1976. Dengan pertukaran Rev. John, Sitiawan Wesley Methodist ini telah mengalami satu jangkamasa tanpa seorang paderi sehingga tahun 1979. Pada tahun tersebut seorang penuntut tahun ke-3 Trinity College, Singapura telah dihantar ke sini dalam latihannya sebagai seorang penuntut untuk menjadi seorang paderi. Dalam tempoh 1977-1978 yang telah melihatkan ketiadaan seorang paderi, Lay Leader telah mengambil alih

menjalankan segala urusan perjalanan gereja. Sementara itu perjamuan suci atau "Holy Communion" telah dijalankan oleh District Superintendent kerana mengikut tradisi gereja-gereja Methodist, hanya seorang paderi sahaja yang boleh menjalankan upacara "Holy Communion" ini. Tempoh latihan penuntut tersebut iaitu Victor Leong telah tamat pada 1980. Maka sekali lagi dari tempoh bulan Julai 1980 sehingga bulan Disember 1980, gereja ini ketiadaan seorang paderi.

Keahlian telah didapati tidak meningkat dan adalah lebih kurang sama sahaja dalam tempoh 5 tahun ini. Keahlian yang telah dicatatkan adalah seperti berikut:

1976 - 90

1977 - 88

1978 - 92

1979 - 85

1980 - 93

3.5.2 Tahap 1981-1985

Pada tempoh ini nampaknya keahlian gereja telah meningkat dengan begitu pantas sekali. Catitannya adalah seperti berikut:

1981 - 111

1982 - 121

1983 - 136

1984 - 199

1985 - 217

Tahap kedua ini telah memperlihatkan pertambahan dalam keahliannya. Peningkatan yang paling drastik adalah diantara tahun 1983 dengan tahun 1984 iaitu peningkatan sebanyak 63 orang atau penambahan sebanyak 46.32 %. Ini adalah kerana pembukaan satu markas Tentera Laut DiRaja di Teluk Muroh yang hanya terletak lebih kurang 7 batu daripada Sitiawan. Para personel yang beragama Kristian yang ditugaskan di sana telah menyertai perjumpaan mingguan di gereja ini.

Tahap ini juga telah melihatkan gereja Wesley Methodist di Simpang Empat ini tidak lagi muat untuk ahli-ahlinya yang pesat bertambah lalu keputusan telah diambil untuk memindahkan tempat perjumpaan mingguan ke dewan sekolah Methodist High School di Kampung Koh iaitu lebih kurang 2 batu daripada Simpang Empat tadi. Perjumpaan pertama telah dijalankan di dewan sekolah tersebut pada bulan Julai, 1985.

Paderi yang bertugas selepas Victor Leong yang telah tamat tempoh perkhidmatannya pada 1980, adalah Rev. Wong Ong Thau. Tetapi tempoh jawatannya hanya dari tahun 1981-1982. Selepas beliau seorang lagi paderi telah ditempatkan di sini iaitu Paderi Daniel Lim yang baru sahaja tamat pengajiannya di S.T.M (Seminari Teologi Malaysia) pada 1983.

3.5.3 Tahap 1986-1991

Tahap ini juga telah memperlihatkan perkembangan serta penurunan dalam keahliannya. Catitan keahliannya adalah seperti berikut:

1986 - 252

1987 - 265

1988 - 269

1989 - 249

1990 - 242

1991 - 239

Peningkatan sebanyak 35 orang ahli telah berlaku dari tahun 1985 dengan tahun 1986 ini. Ia telah bertambah sebanyak 16.1 %. Pertambahan keahliannya terus berlaku tetapi dengan kadar yang lebih perlahan jika berbanding dengan 2 peningkatan yang drastik iaitu peningkatan dari tahun 1983-1984 dan peningkatan dari tahun 1985-1986. Akan tetapi telah didapati angkanya telah menurun mulai tahun 1988. Ini berlaku kerana usaha untuk menempatkan keahlian mereka yang telah berhijrah keluar dari Sitiawan ke gereja di tempat mereka berada sekarang.

Paderi Daniel Lim yang telah mula berkhidmat pada tahun 1983 telah dilanjutkan perkhidmatannya hingga ke tahun 1987. Lalu pada tahun 1987 telah melihatkan seorang lagi paderi ditugaskan di gereja Sitiawan Wesley ini iaitu paderi yang ke 16 sejak sejarah permulaan gereja ini. Paderi tersebut ialah Rev. Hwa Chien yang masih lagi bertugas di

gereja ini.

Tahap ini telah melihatkan pembelian beberapa alat muzik yang baru serta juga sebuah set gendang yang telah didermakan untuk memeriahkan serta merancakkan sesi nyanyian. Sebuah komputer untuk mempermudah perjalanan urusan pejabat telah didermakan pada gereja ini. Ia telah mempermudah lagi penyimpanan rekod-rekod gereja serta untuk kerja menaip dan mencetak segala urusan.

Tahap ini juga telah melihatkan gereja ini mempunyai sebuah pejabat yang tetap bertempat di Methodist High School. Seorang kerani juga telah digaji untuk mengendalikan segala urusan pejabat untuk memberi lebih masa pada paderi untuk menjalankan tugasnya sebagai seorang paderi (sebelum ini segala urusan pejabat juga telah dikendalikan oleh paderi sendiri). Satu rancangan untuk mendirikan sebuah gereja baru telah diluluskan di atas sebuah tanah kepunyaan persatuan gereja-gereja Methodist oleh kerajaan negeri. Gereja baru ini boleh memuatkan sebanyak 800 orang dan dianggarkan bernilai lebih kurang \$500,000.